

N:o 49.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter gårdfarihandlanden August Eriksson från Gransjö i Helgums socken; gifven Stockholms slott den 21 januari 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till danaarf efter gårdfarihandlanden August Eriksson från Gransjö i Helgums socken af Västernorrlands län må, efter afdrag af till kammaradvokatfiskalen utgående aktoratsprovision, efterskänkas till förmån för Erikssons änka Brita Magdalena Eriksson, född Granlund.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Carl Swartz.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 januari
1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 grefve EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet Swartz anförde:

Gårdfarihandlanden August Eriksson från Gransjö i Helgums socken af Västernorrlands län afled den 9 december 1905. Af instrumentet öfver det efter honom den 3 september 1906 förrättade arfskifte framgår, att han såsom stärbhusdelägare efterlämnat sin hustru Brita Magdalena Eriksson, född Granlund, men icke några kända arfvingar; att behållningen i boet efter afdrag af skulder uppgått till 11,801 kronor 57 öre; samt att däraf tillskiftats änkan i fördel af bo oskifta samt giftorätt tillsammans 6,190 kronor 82 öre och okända arfvingar 5,610 kronor 75 öre. Beträffande sistnämnda arfsmedel förordnade Ramsele tingslags häradsrätt, sedan vid rätten upplysts, att ingen som helst

upplysning kunnat vinnas, om Eriksson vid sin död efterlämnat någon arfvinge, genom beslut den 1 juni 1908, att arvet jämlikt stadgandet i 15 kapitlet 6 § ärfdabalken skulle falla Konungen till.

I en till Kungl. Maj:t den 11 januari 1909 ingifven skrift har hemmansägaren Lars Hakvin Hedström i Gransjö i egenskap af förmyndare för änkan Eriksson i underdånighet gjort framställning om efterskänkande af kronans rätt till ifrågavarande danaarf till förmån för sökandens myndling.

Vid ansökningen hafva fogats, bland annat, prästbevis, utvisande att änkan Eriksson är född den 9 oktober 1845, samt två af provinsialläkaren O. A. Wallström utfärdade intyg, hvaraf inhämtas, att änkan Eriksson under en tid af omkring 30 år lidit af motorisk förlamning i hela kroppen, varit blind på båda ögonen och ej kunnat sköta sig själf, ej ens föra maten till munnen, samt att, med hänsyn såväl till hennes nuvarande befinnande som till den goda vård, hon åtnjöte, den möjligheten icke vore utesluten, att hon kunde komma att lefva många år ännu.

Såsom stöd för ansökningen återopar sökanden, bland annat, att änkan Eriksson, som icke äger andra tillgångar än sin del i makarnas bo, på grund af sitt kroppstillstånd måste beredas så omsorgsfull vård, att kostnaderna därför betydligt öfverstiga afkastningen af hennes kapitaltillgång, samt att det mellan makarna Eriksson varit på tal, att mannen skulle upprätta testamente till hustruns förmån, men att så ej skett, emedan makarna haft den föreställningen, att, då mannen icke hade några arfvingar, hela kvarlåtenskapen skulle utan vidare tillfalla hustrun, därest hon komme att öfverlefva mannen.

De i ansökningen lämnade uppgifter bestyrkas af domaren i orten samt, i afgifvet underdånigt yttrande, af vederbörande kronofogde, hvilken anfört följande:

Änkan Eriksson vore såsom blind och lam alldeles urständssatt att reda sig själf. Annan anhörig hade hon veterligen ej än sin före äktenskapet med Eriksson födde son, skraddaren N. E. Vigren i Sollefteå, och denne, som befunne sig i torftiga omständigheter och hade att försörja hustru och två barn, af hvilka det ena vore mycket sjukligt, kunde icke anses äga förmåga att taga vård om sin moder annat än mot ersättning. Vid sådana förhållanden vore det uppenbart, att räntekomsten af det kapital, änkan Eriksson vid arfskifte efter sin man erhållit, icke räckte att täcka kostnaden för hennes underhåll, samt att själfva kapitalet, som således måste anlitas, komme att, om änkan Eriksson finge lefva, inom en icke aflägsen framtid vara helt förtärdt. Möjligheten vore således icke långt borta, att änkan Eriksson kunde

komma att falla fattigvården till last. Men sådant vore med hänsyn till de tillgångar, mannen lämnat efter sig, hårdt ej mindre för henne än äfven för vederbörande fattigvårdssamhälle, helst denna hotande eventualitet sannolikt icke kommit i fråga, i händelse makarna Eriksson förstått risken med underlåtenhet att upprätta inbördes testamente. På grund häraf och då beloppet af danaarfsmedel icke vore större än att, i händelse änkan Eriksson finge dem till sitt förfogande, hon ändock näppeligen kunde lefva af afkomsten af det sammanlagda kapital, hon i så fall erhöle, tillstyrkte kronofogden bifall till den underdåniga ansökningen.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har i likhet med kommunalstämman i Helgums socken tillstyrkt bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som på grund af nådig remiss jämväl yttrat sig i ärendet, har meddelat, att ämbetet den 4 november 1908 mottagit behållna danaarfsmedel efter Eriksson, hvilka medel nu innestode hos statskontoret och efter afdrag af till ämbetet utanordnad aktoratsprovision uppginge till 5,372 kronor 6 öre.

Beträffande själfva ansökningen har ämbetet, under åberopande af hvad kronofogden anført, tillstyrkt, att nådig proposition måtte aflåtas till Riksdagen i syfte, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte efterskänkas till förmån för änkan Eriksson.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel må, efter afdrag af till kammaradvokatfiskalen utgående aktoratsprovision, efterskänkas till förmån för ofvan bemälde Erikssons änka, Brita Magdalena Eriksson, född Granlund.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bil. litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Arvid Nordlindh.